

สหกรณ์ออมทรัพย์

คือ สถาบันการเงินแบบหนึ่งที่มีสมาชิกเป็นบุคคลที่มีอาชีพอย่างเดียวกันหรือที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ และให้กู้ยืมเมื่อเกิดความจำเป็นหรือเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ยกย่องและได้รับการจดทะเบียนตามพระราช

บัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

U ระบุตีความเป็นมา

ในสภาวะการณปัจจุบัน ประชาชนประสบปัญหาเกี่ยวกับค่าครองชีพที่สูงขึ้น ผู้ที่มีรายได้น้อยได้รับความเดือดร้อนเพราะไม่สามารถจะหารายได้เพิ่มให้เพียงพอกับรายจ่ายที่เพิ่มขึ้น และมักจะแก้ไขปัญหาด้วยการกู้ยืมเงินจากนายทุนโดยยอมเสียดอกเบี้ยในอัตราสูงขึ้นไป จึงก่อให้เกิดหนี้สินผูกพันและเกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและครอบครัวในภายหลัง

บุคคลที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนดังกล่าว จึงร่วมกันแก้ไขปัญหาด้วยการรวมกลุ่มจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ขึ้นเพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนโดยยึดหลักการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สหกรณ์ออมทรัพย์แห่งแรกในประเทศไทย คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ข้าราชการสหกรณ์ และพนักงานธนาคารเพื่อการสหกรณ์ (ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร) จดทะเบียนเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2492 โดยใช้ชื่อว่า "สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัดสินไช" (ปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อเป็นสหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด) ส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์ที่จัดตั้งขึ้นในชุมชนแห่งแรก เป็นการรวมคนจากชุมชนแออัดห้วยขวาง ดินแดง เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2508 ใช้ชื่อว่า เครดิตยูเนียนแห่งศูนย์กลางเทวา แต่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ สหกรณ์ที่ได้รับจดทะเบียนแห่งแรกคือ สหกรณ์เครดิตยูเนียนแม่มูล จำกัด จังหวัดอุบลราชธานี ได้รับการจดทะเบียน เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2522

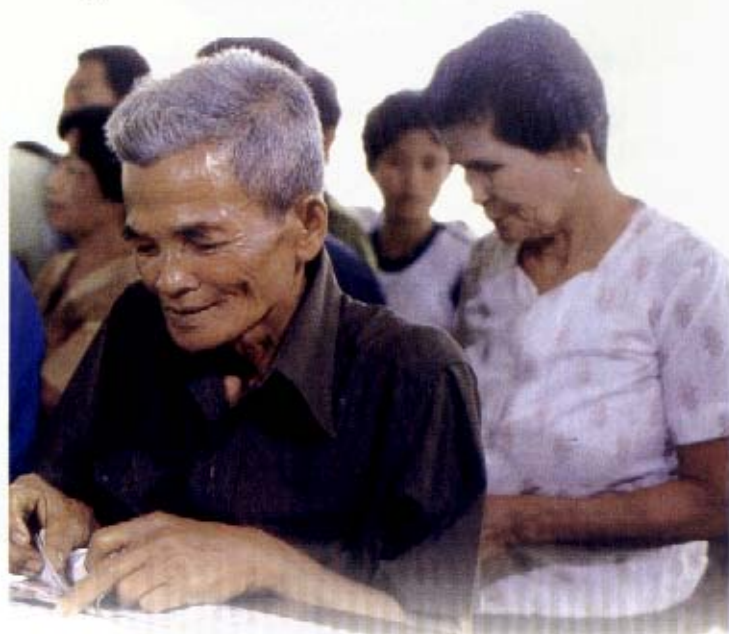
5 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินที่ส่งเสริมให้บุคคลที่เป็นสมาชิก รู้จักการประหยัด รู้จักการออมทรัพย์ และสามารถบริหารเงินกู้ให้แก่สมาชิก เพื่อนำไปใช้จ่ายเมื่อเกิดความจำเป็น โดยยึดหลักการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงเป็นการร่วมกันแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมอีกทางหนึ่ง ดังนี้

1. การส่งเสริมการออมทรัพย์ เป็นวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์ออมทรัพย์ แบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

1.1 ส่งเสริมการออมทรัพย์โดยการถือหุ้น สหกรณ์กำหนดให้สมาชิกส่งชำระค่าหุ้นเป็นประจำทุกเดือน โดยการหักเงินค่าหุ้น ณ ที่จ่ายเงินเดือน และจ่ายเงินปันผลค่าหุ้นให้แก่สมาชิกตามอัตราที่พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดไว้ เงินปันผลที่ได้รับนี้ไม่ต้องเสียภาษีให้แก่รัฐ และเมื่อสมาชิกลาออกจากสหกรณ์ ก็สามารถถอนค่าหุ้นคืนได้

1.2 ส่งเสริมการออมทรัพย์โดยการรับฝากเงิน สหกรณ์มีบริการด้านเงินฝากทั้งประเภทเงินฝากประจำและเงินฝากออมทรัพย์ และให้ผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยในอัตราเดียวกับธนาคารพาณิชย์ หรือสูงกว่าตามฐานะของแต่ละสหกรณ์

2. การกู้ยืมกู้ยืมแก่สมาชิก สหกรณ์จะนำเงินค่าหุ้นและเงินฝากของสมาชิกมาหมุนเวียน ให้สมาชิกที่มีความเดือดร้อนกู้ยืม โดยคิดอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่ากู้ออกจากเอกชน เงินกู้ที่สหกรณ์จ่ายให้สมาชิกมี 3 ประเภท คือ

2.1 เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน ในกรณีที่สมาชิกมีความจำเป็นเร่งด่วน หรือมีรายจ่ายที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน สมาชิกสามารถกู้เงินประเภทนี้จากสหกรณ์ได้ไม่เกินครึ่งหนึ่งของเงินได้รายเดือน แต่จำกัดขั้นสูงไว้ตามฐานะของแต่ละสหกรณ์และกำหนดส่งชำระคืนไม่เกิน 2 งวดรายเดือน เงินกู้ประเภทนี้ไม่ต้องมีหลักประกัน

2.2 เงินกู้สามัญ สมาชิกสามารถกู้เงินประเภทนี้ได้ประมาณ 4 - 15 เท่าของเงินได้รายเดือน แต่จะจำกัดขั้นสูงไว้ตามฐานะของแต่ละสหกรณ์ กำหนดส่งชำระคืนระหว่าง 24 - 72 งวดรายเดือน และต้องมีสมาชิกด้วยกัน至少 1 คน

การกำหนดขั้นสูงของวงเงินกู้ฉุกเฉินและสามัญ จะใช้เงินเดือนเฉลี่ยของสมาชิกแต่ละสหกรณ์เป็นฐานในการกำหนด ตัวอย่างเช่น

สหกรณ์แห่งหนึ่ง สมาชิกมีเงินเฉลี่ย 10,000 บาท / เดือน

ขั้นสูงของวงเงินกู้ฉุกเฉินควรเป็น 5,000 บาท

ขั้นสูงของวงเงินกู้สามัญ ควรเป็น 40,000 - 150,000 บาท

2.3 เงินกู้พิเศษ ถ้าสหกรณ์มีฐานะมั่นคงแล้ว สหกรณ์จะเปิดการให้เงินกู้พิเศษ เพื่อให้สมาชิกนำไปลงทุนประกอบอาชีพ หรือกู้ไปเพื่อการเกษตรกรรม เงินกู้ประเภทนี้สามารถกู้ตามจำนวนเงินที่จะนำไปลงทุนประกอบอาชีพหรือขึ้นอยู่กับราคาของบ้านและที่ดินที่จะซื้อหรือจำกัดขั้นสูงไว้ไม่เกิน 400,000 - 1,000,000 บาท และกำหนดชำระคืนตั้งแต่ 10 - 15 ปี โดยมีสังหาริมทรัพย์จำนองเป็นหลักประกัน

กาารดำเนินงาน

สหกรณ์ออมทรัพย์ดำเนินงานโดยสมาชิก กล่าวคือ เมื่อได้มีการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ขึ้นแล้ว สมาชิกจะเลือกตั้งตัวแทนจากที่ประชุมใหญ่ให้เข้ามาบริหารงานในสหกรณ์ตัวแทนสมาชิกเหล่านี้เรียกว่า “คณะกรรมการดำเนินการ” มีประมาณ 7 - 15 คน ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับหรือระเบียบของสหกรณ์ออมทรัพย์นั้น ๆ

คณะกรรมการดำเนินการ จะทำหน้าที่บริหารกิจการสหกรณ์โดยจะมีการประชุมอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง เพื่อกำหนดนโยบายในการทำงานแล้วจึงมอบให้ “ฝ่ายจัดการ” รับผิดชอบปฏิบัติงานต่อไป ฝ่ายจัดการนั้นประกอบด้วย ผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ สมุห์บัญชี เจ้าหน้าที่การเงิน ฯลฯ ซึ่งมีหน้าที่ให้บริการแก่สมาชิกที่มาติดต่อทำธุรกิจกับสหกรณ์

แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์

ก/ ค่าเงินงาน

สหกรณ์ออมทรัพย์ได้ทุนดำเนินงานมาจาก

1. เงินค่าหุ้น
2. เงินรับฝากจากสมาชิก
3. เงินสำรองและเงินสะสมอื่น
4. เงินกู้ยืม
5. เงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินที่ได้รับบริจาค

จ/ สมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ได้อย่างไร

การสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มี 2 วิธี คือ

1. ในหน่วยงานหรือชุมชนที่มีการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์แล้ว ท่านที่มีความประสงค์จะสมัครเข้าเป็นสมาชิกกระทำได้โดยการยื่นใบสมัครต่อสหกรณ์ เพื่อสหกรณ์จะได้นำใบสมัครของท่านเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์พิจารณารับเข้าเป็นสมาชิก

เมื่อคณะกรรมการดำเนินการพิจารณารับท่านเป็นสมาชิกแล้ว ท่านจะต้องชำระเงินค่าธรรมเนียมแรกเข้า ประมาณ 20 - 50 บาท ชำระค่าหุ้นประมาณ 4-5 % ของเงินได้รายเดือน และลงลายมือชื่อในทะเบียนสมาชิก จากนั้นท่านจะมีสิทธิ์ในสหกรณ์เช่นเดียวกับสมาชิกอื่น ๆ

สหกรณ์จะจ่ายเงินปันผลตามหุ้นให้แก่ท่านเป็นประจำทุกปี และเมื่อท่านลาออกจากการเป็นสมาชิกภาพ ท่านสามารถถอนเงินค่าหุ้นคืนทั้งหมดได้ ส่วนค่าธรรมเนียมแรกเข้าสหกรณ์จะไม่จ่ายคืนให้ เพราะถือเป็นรายได้ของสหกรณ์อย่างหนึ่ง

2. ในหน่วยงานหรือชุมชนที่ยังไม่มีการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ ท่านที่สนใจในกิจการของสหกรณ์ออมทรัพย์ และมีความประสงค์จะจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ขึ้นในหน่วยงานหรือชุมชนของท่าน ก็สามารถรวมกลุ่มกันจัดตั้งสหกรณ์ได้ โดยขอคำแนะนำและสอบถามรายละเอียดได้จากสำนักงานสหกรณ์จังหวัด ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดของกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในส่วนภูมิภาค หรือติดต่อโดยตรงที่สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กรุงเทพมหานคร 10200 โทร. 0-2282-5042

สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

สหกรณ์เป็นของสมาชิกและสมาชิกทุกคนมีบทบาทที่จะควบคุมการบริหารงานของสหกรณ์ โดยการใช้สิทธิและปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกให้ถูกต้องและสม่ำเสมอ

การร่วมประชุมใหญ่ เป็นทั้งสิทธิและหน้าที่อันสำคัญยิ่งของสมาชิกทุกคนควรจะต้องเข้าร่วมประชุมใหญ่ของสหกรณ์ ซึ่งเป็นโอกาสที่สมาชิกจะแสดงบทบาทรักษาสิทธิและปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ของตน ตลอดจนการติดตามผลการดำเนินงาน การจัดสรรผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างยุติธรรม กำหนดนโยบายการดำเนินงานรวมทั้งคัดเลือกกรรมการดำเนินการที่มีความสามารถ และมอบภารกิจให้ดำเนินการต่อไปในแนวทางอันเป็นประโยชน์ต่อมวลสมาชิก เสริมสร้างความเจริญมั่นคงให้กับสหกรณ์ โดยสมาชิกทุกคนที่เข้าร่วมประชุมจะต้องร่วมกันอภิปรายปัญหา แสดงความคิดเห็น ออกเสียง และยอมรับมติของที่ประชุม ซึ่งไม่ขัดต่อกฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบ เพื่อให้สหกรณ์ดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ทุกประการ โดยร่วมกันพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้

- รับทราบสมาชิกเข้าใหม่ และลาออกจากสหกรณ์ระหว่างปี
- รับทราบรายงานกิจการประจำปี
- พิจารณาและอนุมัติงบดุล
- พิจารณาและอนุมัติการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี
- พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ
- พิจารณาและอนุมัติแผนงานและงบประมาณรายได้รายจ่าย
- พิจารณากำหนดวงเงินกู้ยืมประจำปี
- พิจารณาและรับทราบรายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบกิจการ
- การเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ
- พิจารณาและลงมติให้สหกรณ์สมัครเข้าเป็นสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์
- พิจารณาเลือกผู้ตรวจสอบกิจการ
- พิจารณาให้ความร่วมมือและประสานงานกับต้นนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ในการเผยแพร่งานสหกรณ์ และฝึกอบรมเกี่ยวกับวิชาการสหกรณ์

ปี

อควรปฏิบัติในการทำธุรกิจกับสหกรณ์

ด้านการเงิน

- เมื่อชำระเงินแก่สหกรณ์ ต้องชำระต่อเจ้าหน้าที่การเงินที่สหกรณ์แต่งตั้งไว้เท่านั้นและต้องเรียกใบเสร็จรับเงินทุกครั้ง เช่นการชำระหนี้ก่อนกำหนดการถือหุ้นเพิ่ม
- ควรเก็บใบเสร็จรับเงินทุกฉบับไว้ จนกว่าจะได้สอบทานหนี้สิน และเงินค่าหุ้นให้ถูกต้องตรงกันเป็นประจำทุกปี
- ควรมารับเงินที่สหกรณ์ด้วยตนเอง ถ้าจำเป็นควรมอบฉันทะแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น
- เมื่อรับเงินจากสหกรณ์ทุกครั้ง ควรตรวจนับจำนวนเงินให้ถูกต้องก่อนออกจากสหกรณ์ไป
- การนำเงินมาฝากกับสหกรณ์ สมาชิกต้องยื่นใบฝากเงินไปพร้อมกับสมุดคู่ฝาก เมื่อรับสมุดคืนให้ตรวจสอบลายมือชื่อผู้มีอำนาจกำกับในสมุดคู่ฝากทุกครั้ง และไม่ควรถูกฝากสมุดคู่ฝากไว้กับพนักงานสหกรณ์

ด้านสินเชื่อ

- ควรกู้เงินจากสหกรณ์ ในกรณีที่มีความจำเป็นจริง ๆ และกู้ในจำนวนเงินที่ต้องการใช้เท่านั้น
- จะค้ำประกันใคร ต้องตัดสินใจให้ดี เพราะถ้าผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ผู้ค้ำประกัน จะต้องชำระหนี้แทนโดยไม่มีทางเลือกเลย
- ในกรณีที่สมาชิกสหกรณ์ต้องการรับเงินกู้ เงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืน ให้สมาชิกรับเงินดังกล่าวที่สหกรณ์ด้วยตนเอง ถ้าหากจำเป็นให้ทำหนังสือมอบฉันทะโดยมีผู้บังคับบัญชาลงลายมือชื่อแสดงต่อเจ้าหน้าที่สหกรณ์ด้วย

กส. 8/2546 ส่วนเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

โทร. 0-2561-4567 แฟกซ์ 0-2579-5101, 0-2941-1230